

ความเป็นมา

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๘ เปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐ เป็นต้นมา ตั้งอยู่ ณ อาคารศาลแขวงนครศรีธรรมราช ถนนมะขามชุม ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในท้องที่ จังหวัดกระบี่ จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต จังหวัดระนอง และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่ต้องพิจารณาพิพากษาที่ศาลนี้ หมายความว่า คดีดังต่อไปนี้ ไม่ว่าจะมิใช่ข้อหาหรือความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องกันรวมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม (พ.ร.บ. จัดตั้งฯ มาตรา ๓)

๑. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือความผิดอื่นอันเนื่องมาจากการประพฤติมิชอบ

๒. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลที่กระทำความผิดฐานฟอกเงินที่เกี่ยวข้องกับความผิดตาม (๑) หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ หรือกฎหมายอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

๓. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษบุคคลในความผิดเกี่ยวกับการเรียก รับ ยอมจะรับ หรือให้ ขอให้รับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หรือการใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชี่ยวว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจหรือข่มขืนใจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำใดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น

๔. คดีอาญาที่ฟ้องขอให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลตามกฎหมายที่กำหนดให้เป็นคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

๕. คดีอาญาที่ฟ้องขอให้ลงโทษบุคคลที่ร่วมกระทำความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลตาม (๑) ถึง (๔) ไม่ว่าในฐานะตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้สมคบ

๖. คดีเกี่ยวกับการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบหรือจงใจยื่นบัญชีและเอกสารดังกล่าวด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

๗. คดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะเหตุร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

๘. กรณีที่มีการขอให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาอย่างหนึ่งอย่างใดก่อนยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องขอตาม (๑) ถึง (๗)

๙. การกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท หากบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาลนี้ ศาลนี้ต้องรับพิจารณาพิพากษาข้อหาความผิดบทอื่นด้วย (พ.ร.บ.จัดตั้งฯ มาตรา ๘)

๑๐. การกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันในความผิดที่เกี่ยวข้องกันและบางกรรมไม่อยู่ในอำนาจของศาลนี้ศาลนี้จะรับพิจารณาพิพากษาทุกกรรมหรือไม่ก็ได้ หรือรับเฉพาะกรรมที่อยู่ศาลนี้ก็ไม่ได้ (พ.ร.บ.จัดตั้งฯ มาตรา ๙)

คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องพิจารณาพิพากษาที่ศาลฎีกา หรือคดีเด็กและเยาวชนที่อยู่ในอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัว ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลนี้ (พ.ร.บ.จัดตั้งฯ มาตรา ๓ วรรคสอง)

ผู้มีอำนาจฟ้อง

อัยการสูงสุด พนักงานอัยการ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช.(พ.ร.บ.วิ.ทุจริตฯ ม.๑๕)

ผู้เสียหายหมายถึงบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งต้องได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดโดยตรง และต้องเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย กล่าวคือ ต้องไม่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด คือ ไม่เป็นผู้ใช้ ผู้ก่อ ผู้ร่วม ผู้สมคบหรือเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิด (พ.ร.บ.วิ.ทุจริตฯ ม.๑๖)

ฟ้อง

๑. ต้องฟ้องที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๘ แห่งเดียวเท่านั้น ส่วนวิธีพิจารณาก่อนฟ้องตั้งแต่ขอหมายค้น หมายจับ ผัดฟ้องฝากขัง ประกัน ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นในเขตท้องที่ทำการแทนศาลนี้ เว้นแต่ท้องที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

๒. ต้องทำเป็นหนังสือทุกคดีและมีข้อความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๘ แห่ง ป.วิ.อาญา กล่าวคือมีข้อความว่า จำเลยกระทำความผิดในทางอาญา โจทก์ประสงค์จะให้ลงโทษทางอาญา เช่น ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ หรือริบทรัพย์สิน (โดยผู้เสียหายต้องทำฟ้องมาเองหรือให้ทนายความดำเนินการแทน)

๓. มีข้อความที่เป็นกรกล่าวหาเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

๔. ต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิดพร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐานให้ชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปได้

การดำเนินกระบวนการพิจารณา

วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบต้องใช้ระบบไต่สวนเท่านั้น (ศาลมีหน้าที่แสวงหาพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงเป็นหลักและทุกฝ่ายช่วยกันค้นหาพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงโดยเสนอต่อศาล) ต่างกับคดีอาญาทั่วไปที่เป็นระบบกล่าวหา (โจทก์มีหน้าที่นำพยานหลักฐานเข้านำสืบพิสูจน์ความผิดของจำเลย) หากมีฟ้องข้อหาอื่นรวมมาด้วย เช่น ฟ้องว่าทุจริต มีข้อหาค้ำมนุษย์ ยาเสพติดให้โทษ ฯลฯ รวมกันมา เมื่อพิจารณาคดีต้องใช้ระบบไต่สวนทุกข้อหา

เมื่อยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว

ในคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ ถ้าฟ้องถูกต้องแล้วต้องไต่สวนมูลฟ้องทุกคดี(กฎหมายไม่บังคับให้จำเลยต้องมาศาล) แต่ถ้าความผิดนั้นพนักงานอัยการหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ (ในวันยื่นฟ้องต้องมีตัวจำเลยมาศาล เว้นแต่มีประกันตัวต่อศาล) ไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้ หากอัยการสูงสุดหรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง

คดีที่มีการไต่สวนมูลฟ้องแล้ว ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพ ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาต่อไป (พ.ร.บ.วิ.ทุจริตฯ ม.๑๖)

คดีที่รัฐเป็นโจทก์ ศาลต้องนำรายงานและสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของโจทก์ มาเป็นหลัก (แนวทาง) ในการแสวงหาความจริงในการพิจารณา(พ.ร.บ.วิ.ทุจริตฯ ม.๒๒) ศาลอาจเรียกพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานหรือบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือดำเนินการอื่นใด คู่ความมีสิทธิโต้แย้งพยานหลักฐานที่ศาลเรียกมา (พ.ร.บ.วิ.ทุจริตฯ ม.๒๓)

ผู้เสียหาย อาจยื่นคำร้องคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้บางกรณีและผู้เสียหายอาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้บางกรณีตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๔๔/๑

โจทก์ จำเลย มีสิทธิยื่นคำร้องชี้ช่องให้ศาลเรียกพยานหลักฐานเป็นประโยชน์แก่ฝ่ายตนหรือศาลอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดี (พ.ร.บ.วิ.ทุจริตฯ ม.๒๖) ก่อนศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร (ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาฯ ข้อ ๒๓)

องค์คณะผู้พิพากษา

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๘ เป็นศาลชั้นต้น คดีอาญาที่มีโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปีหรือปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท ผู้พิพากษาคณะเดียวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหากโทษเกินกว่านั้นต้องมีผู้พิพากษาสองคนเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา

ผู้พิพากษาที่ทำหน้าที่ต้องมีคุณสมบัติเคยดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาล หรือผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบซึ่งแต่งตั้งจากผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้พิพากษามาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี (พ.ร.บ.จัดตั้งฯ ม.๑๒, ๑๖)

กรณีรับทรัพย์สิน ศาลมีอำนาจริบทรัพย์สินซึ่งไม่ว่าโจทก์จะมีคำขอหรือไม่ เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของบุคคลอื่นที่ไม่รู้เห็นการกระทำผิด

การยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา

ต้องอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยยื่นต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๘ ภายในกำหนดเวลา ๑ เดือน นับแต่วันอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นให้คู่ความฝ่ายที่อุทธรณ์ฟัง (พ.ร.บ.วิ.ทุจริตฯ ม.๓๙)

จำเลยต้องมาแสดงตัวด้วยตนเองเพื่อยื่นอุทธรณ์ เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษาคดีถึงที่สุด (พ.ร.บ.วิ.ทุจริตฯ ม.๔๒) เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้ฎีกาการยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาของจำเลยซึ่งไม่ได้ถูกคุมขัง จำเลยต้องมาแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาลเช่นกัน (ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาฯ ข้อ ๒๗)

